

KOMISIA KULTÚRY A NÁRODNOSTNÝCH MENŠÍN
pri Zastupiteľstve Prešovského samosprávneho kraja

Z Á P I S N I C A

z 19. zasadnutia Komisie kultúry a národnostných menšín zriadenej pri Zastupiteľstve PSK, ktoré sa uskutočnilo dňa 06.08.2025 o 11:00 hod. v malej zasadačke Úradu Prešovského samosprávneho kraja, Námestie mieru 2, 080 01 Prešov

Prítomní: 10

Ospravedlnení: 5

Neospravedlnení: 0

Program zasadnutia:

1. Otvorenie
2. Schválenie programu, kontrola plnenia uznesení a určenie overovateľa uznesenia a zápisnice
3. Informácia o menovaní riaditeľa Hornošarišského osvetového strediska v Bardejove
4. Zlúčenie osvetových stredísk v zriaďovateľskej pôsobnosti PSK a zmeny ich názvov
Informácia o vymenovaní riaditeľa kultúrnej organizácie PUES do funkcie
5. Rôzne
6. Záver

K bodu 1

Predsedačka Komisie kultúry a národnostných menšín pri Zastupiteľstve PSK (ďalej len „komisia“) PaedDr. Viera Leščáková otvorila 19. zasadnutie. V úvode privítala všetkých prítomných členov komisie a prizvaných hostí.

K bodu 2

Predsedačka komisie PaedDr. Viera Leščáková pokračovala schválením programu, kontrolou uznesenia z predchádzajúceho zasadnutia.

Hlasovanie: za: 10; proti: 0; zdržal sa: 0; nehlasoval: 0

Za overovateľa uznesenia a zápisnice bol zvolený: Ing. Milan Baran.

Hlasovanie: za: 9; proti: 0; zdržal sa: 1; nehlasoval: 0

Uznesenie: prijaté v navrhovanom znení (viď. Bod A.1, A.2) Uznesenie č. 18/2025 zo dňa 06.08.2025.

K bodu 3

Mgr. Emília Antolíková, vedúca odboru kultúry, oboznámila prítomných s predkladaným materiálom, ktorý sa týka informácie o menovaní riaditeľa Hornošarišského osvetového

strediska v Bardejove. Dňa 2.6.2025 predseda Prešovského samosprávneho kraja vyhlásil výberové konanie na obsadenie funkcie riaditeľa Hornošarišského osvetového strediska v Bardejove. Výberové konanie na obsadenie funkcie riaditeľa Hornošarišského osvetového strediska v Bardejove, spojené s verejným vypočutím, sa konalo dňa 22.07.2025 o 13.00 h v priestoroch Úradu PSK. Na základe výsledkov výberového konania výberová komisia odporučila predsedovi Prešovského samosprávneho kraja vymenovať úspešného uchádzača Mgr. Petra Reviľáka do funkcie riaditeľa Hornošarišského osvetového strediska v Bardejove. Predseda Prešovského samosprávneho kraja ako štatutárny orgán samosprávneho kraja podľa § 16 zákona č.302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov v znení neskorších predpisov a v súlade s § 4a zákona č. 189/2015 Z. z. o kultúrno-osvetovej činnosti v znení neskorších predpisov menuje Mgr. Petra Reviľáka do funkcie riaditeľa Hornošarišského osvetového strediska v Bardejove s účinnosťou od 1.9.2025 na funkčné obdobie 5 rokov.

Na zasadnutie komisie bol prizvaný novozvolený riaditeľ Hornošarišského osvetového strediska Mgr. Peter Reviľák, ktorý v krátkosti predstavil svoju koncepciu rozvoja Hornošarišského osvetového strediska v Bardejove. Členovia komisie berú na vedomie informáciu o jeho menovaní do funkcie riaditeľa Hornošarišského osvetového strediska v Bardejove.

Do diskusie sa zapojil Ing. Alfonz Kobielský, člen komisie, s požiadavkou na poskytnutie Koncepcie rozvoja Hornošarišského osvetového strediska v Bardejove, ktorú prezentoval Mgr. Peter Reviľák, uchádzač o funkciu riaditeľa.

Uznesenie: prijaté v navrhovanom znení (viď. bod B.1) Uznesenie č. 18/2025 zo dňa 06.08.2025.

Hlasovanie: za: 10; proti: 0; zdržal sa: 0; nehlasoval: 0

K bodu 4

Mgr. Emília Antolíková, vedúca odboru kultúry, oboznámila prítomných s predkladaným materiálom, ktorý sa týka zlúčenia osvetových stredísk v zriaďovateľskej pôsobnosti PSK a zmeny ich názvov. Predkladaný materiál predstavuje súčasný a navrhovaný stav činnosti a fungovania osvetových stredísk v zriaďovateľskej pôsobnosti Prešovského samosprávneho kraja. Kultúrno-osvetovú činnosť a jej vykonávanie upravuje zákon č. 189/2015 Z. z. o kultúrno-osvetovej činnosti v znení neskorších predpisov. Uvedený zákon zároveň vymedzuje zriaďovanie, zakladanie, zlučovanie, zrušovanie a postavenie kultúrno-osvetových zariadení, tiež pôsobnosť zriaďovateľa v kultúrno-osvetovej činnosti.

V súčasnosti má Prešovský samosprávny kraj vo svojej v zriaďovateľskej pôsobnosti 27 kultúrnych organizácií: 7 múzeí, 2 galérie, 8 knižníc, 5 osvetových stredísk, 2 hvezdárne, 2 divadlá a 1 umelecký súbor. Kultúrno-osvetovú činnosť vykonávajú tieto kultúrne organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti Prešovského samosprávneho kraja:

1. Hornošarišské osvetové stredisko v Bardejove,
2. Ľubovnianske osvetové stredisko v Starej Ľubovni,
3. Hornozemplínske osvetové stredisko vo Vranove nad Topľou,

4. Podtatranské osvetové stredisko v Poprade,
5. Podduklianske osvetové stredisko vo Svidníku,
6. Úsek kultúrno-osvetovej činnosti v Divadle Jonáša Záborského,
7. Úsek kultúrno-osvetovej činnosti vo Vihorlatskom múzeu v Humennom.

Financovanie kultúrno-osvetovej činnosti je v prevažnej miere zabezpečené zo zdrojov zriaďovateľa Prešovského samosprávneho kraja. Podduklianske osvetové stredisko vo Svidníku a Hornošarišské osvetové stredisko v Bardejove hospodária ako rozpočtové organizácie. Ostatné kultúrno-osvetové strediská hospodária ako príspevkové organizácie.

4.1

V rámci subregiónu Spiš má Prešovský samosprávny kraj vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti dve osvetové strediská – Podtatranské osvetové stredisko v Poprade a Ľubovnianske osvetové stredisko v Starej Ľubovni. Zlúčením Podtatranského osvetového strediska v Poprade a Ľubovnianskeho osvetového strediska v Starej Ľubovni zanikne Podtatranské osvetové stredisko v Poprade, právnym nástupcom sa stane Ľubovnianske osvetové stredisko v Starej Ľubovni, na ktoré ako nástupnícku organizáciu prechádzajú všetky práva a povinnosti zaniknutej organizácie vrátane práv a povinností v rámci pracovno-právnych vzťahov. Zároveň dôjde k zmene názvu nástupníckej organizácie na **Kultúrne centrum Spiša**. Sídlo tejto organizácie bude v Starej Ľubovni. S cieľom zabezpečiť lepšiu dostupnosť služieb kultúrneho centra pre všetkých obyvateľov miest a obcí subregiónu Spiša, ako aj podporiť regionálny rozvoj kultúry, bude vytvorené detašované pracovisko v Poprade.

Kultúrne centrum Spiša bude realizovať kultúrno-vzdelávacie aktivity s cieľom napomáhať rozvoju kultúry v podmienkach miest a obcí v okresoch Stará Ľubovňa, Poprad, Kežmarok a Levoča, vychádzajúc z potrieb kultúrno-spoločenského potenciálu daného regiónu.

Okrem tradičných podujatí bude novovzniknutá organizácia zameraná na poradenskú a metodickú činnosť pre región Spiš a na prezentáciu aktivít Kultúrneho centra Spiš, čo predpokladá priaznivé zázemie predovšetkým v regionálnych médiách a ťažiskové podujatia sa budú lepšie propagovať aj v celoslovenskom zábere. Organizácia bude zastrešovať starostlivosť o jednotlivé druhy neprofesionálneho umenia: výtvarné umenie, fotografia, film, street art, divadlo, umelecké slovo, tradičná ľudová kultúra, folklór, remeslá, kultúrno-duchovná oblasť, zborový spev, ale aj menšinovú kultúru.

V súlade so zákonom o kultúrno-osvetovej činnosti bude novovzniknuté centrum organizovať kultúrne podujatia a zároveň bude uchovávať, ochraňovať a sprístupňovať hodnoty tradičnej ľudovej kultúry a záujmovo-umeleckej činnosti a podporovať talenty. Kultúrne centrum Spiša bude hospodáriť ako príspevková organizácia.

4.2

V rámci subregiónu Zemplín má Prešovský samosprávny kraj vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti jedno osvetové stredisko – Hornozemplínske osvetové stredisko vo Vranove nad

Topľou. Kultúrno-osvetovú činnosť realizuje aj Vihorlatské múzeum v Humennom. Predkladaný materiál obsahuje zmenu názvu Hornozemplínskeho osvetového strediska vo Vranove nad Topľou na **Kultúrne centrum Zemplína**, ale aj rozšírenie metodickéj pôsobnosti odborných kapacít, ktorými Hornozemplínske osvetové stredisko vo Vranove nad Topľou disponuje aj pre okresy Humenné, Snina, Medzilaborce tak, aby sa vytvorilo priaznivé zázemie propagácie zemplínskeho regiónu, a to aj v celoslovenskom zábere. Odborné kapacity budú mať odborný dosah na širšie územie, čím sa odborné činnosti nielen skvalitnia, ale aj navzájom prepoja. V súlade so zákonom o kultúrno-osvetovej činnosti bude novovzniknuté centrum organizovať kultúrne podujatia a zároveň bude uchovávať, ochraňovať a sprístupňovať hodnoty tradičnej ľudovej kultúry a záujmovo-umeleckej činnosti a podporovať talenty. Kultúrne centrum Zemplína bude hospodáriť ako príspevková organizácia so sídlom vo Vranove nad Topľou.

4.3

V rámci subregiónu **Šariš** má Prešovský samosprávny kraj vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti dve osvetové strediská – Hornošarišské osvetové stredisko v Bardejove a Podduklianske osvetové stredisko vo Svidníku. Kultúrno-osvetovú činnosť v tomto subregióne vykonáva aj Divadlo Jonáša Záborského v Prešove. Predkladaný materiál obsahuje zmenu názvu na **Kultúrne centrum Šariša**, ktoré rozšíri svoje metodické pôsobenie na celý subregión Šariš. Odborná činnosť organizácie bude zachovaná v súlade so zákonom o osvetovej činnosti, ale pôsobenie centra bude v sebe zahŕňať poradenskú a metodickú činnosť pre okresy Bardejov, Prešov, Sabinov, Svidník a Stropkov. V súlade so zákonom o kultúrno-osvetovej činnosti bude novovzniknuté centrum odborne spolupracovať pri realizácii kultúrnych podujatí a zároveň bude uchovávať, ochraňovať a sprístupňovať hodnoty tradičnej ľudovej kultúry a záujmovo-umeleckej činnosti a podporovať talenty. Kultúrne centrum Šariša bude hospodáriť ako rozpočtová organizácia so sídlom v Bardejove.

4.4

Prešovský samosprávny kraj je špecifický svojím národnostným zložením. Z uvedeného dôvodu predkladaný materiál obsahuje zmenu názvu Podduklianskeho osvetového strediska vo Svidníku na **Krajské kultúrne centrum národnostných menšín**. Doposiaľ malo osvetové stredisko vo svojej zriaďovacej listine aj krajskú metodickú pôsobnosť, tá sa však nezameriavala v požadovanej kvalite a kvantite na činnosť národnostných menšín. Každý región má určité národnostné zastúpenie a kultúrne organizácie realizujú množstvo podujatí pre jednotlivé národnostné menšiny, ale tieto dáta sa veľmi zložito sumarizujú a minimálne prezentujú v rámci celého kraja. Evidencia podujatí, realizovaných aktivít a súťaží sa pravidelne poskytuje štátnym inštitúciám. Vytvorením krajského centra sa tieto aktivity nielen skvalitnia, ale je predpoklad, že sa Prešovský kraj zviditeľní a bude prezentovaný aj na celoslovenskej úrovni. Krajské kultúrne centrum národnostných menšín bude hospodáriť ako rozpočtová organizácia so sídlom vo Svidníku.

Kultúrno-osvetová činnosť bude v Prešovskom kraji zabezpečená prostredníctvom štyroch kultúrnych centier: Kultúrneho centra Spiša, Kultúrneho centra Zemplína, Kultúrneho centra Šariša a Krajského kultúrneho centra národnostných menšín. Rozmiestnenie kultúrnych centier v predloženom návrhu je rovnomerne rozložené a zabezpečuje prístup ku kultúrnym službám v každom z existujúcich subregiónov – Spiš, Zemplín a Šariš. Z dôvodu špecifik Prešovského kraja vo vzťahu k národnostným menšinám bude táto oblasť zastrešená Krajským kultúrnym centrom národnostných menšín.

4.5

Členovia komisie odporúčajú Zastupiteľstvu PSK **žiadať predsedu PSK** o zadefinovanie minimálneho rozsahu činnosti a merateľných ukazovateľov pre kultúrne centra v programovom rozpočte PSK na príslušný kalendárny rok a vyhodnotenie merateľných ukazovateľov v monitorovacej a hodnotiacej správe programového rozpočtu PSK.

Do diskusie sa zapojil Mgr. Michal Il'kanin, člen komisie, s požiadavkou na spôsob sumarizácie zberu dát a na určenie pôsobnosti, ktorú bude zastrešovať kultúrne centrum vo Svidníku, v porovnaní s ostatnými navrhovanými kultúrnymi centrami. Zároveň navrhol zmenu názvu Krajské kultúrne centrum národnostných menšín na Krajské kultúrne centrum, aby sa organizácia mohla zapájať aj do výziev FPU a ostatných fondov.

Mgr. Emília Antolíková, vedúca odboru kultúry, uviedla, že činnosť ostatných kultúrnych centier zostane zachovaná a Kultúrne centrum vo Svidníku bude zabezpečovať aj zber dát od subjektov, ktoré nie sú v zriaďovateľskej pôsobnosti PSK, ako aj zber dát národnostných menšín.

Ing. Martin Karaš, člen komisie, súhlasil s navrhovaným materiálom, ktorý je dobre spracovaný a vyzdvihol, že vychádza z historických názvov regiónov. Navrhol upraviť názov „Krajské kultúrne centrum národnostných menšín“ na „Krajské kultúrne centrum“ z dôvodu zadávania a schvaľovania projektov v rámci výziev.

Na zasadnutie komisie bol prizvaný Mgr. Peter Kocak, poslanec PSK, ktorý vyzdvihol, že materiál je dobre spracovaný. Podstatou je zabezpečiť komplexnú činnosť všetkých osviet. Navrhoval rozdelenie osviet podľa regiónov s rovnakým postavením. Poznamenal, že osvetová činnosť v Humennom by mala patriť pod osvetu vo Vranove. Navrhol, aby osvetovú činnosť v Medzilaborciach a v Stropkove zastrešovala osвета vo Svidníku, navrhoval tiež zjednotenie formy hospodárenia vo všetkých osvetách.

Mgr. Fabián Novotný, riaditeľ Úradu PSK, konštatoval, že plán zlučovania osviet má za cieľ stabilizovať ich činnosť. Výstupom tohto procesu je dohoda s racionálnym, hospodárnym a ekonomickým riešením. Formu hospodárenia príspevkových a rozpočtových organizácií navrhol konzultovať s vedúcim odborom financií.

Ing. Alfonz Kobielský, člen komisie, navrhol pomenovanie osvetu vo Svidníku ako Podduklianske osvetové stredisko vo Svidníku, pričom všetky osvety by mali mať rovnakú právnu subjektivitu.

Medzi členmi komisie prebiehala diskusia na túto tému, pričom väčšina súhlasila s predkladaným materiálom aj s navrhovanou zmenou názvu osvetu vo Svidníku na Krajské kultúrne centrum.

Členovia komisie odporúčajú Zastupiteľstvu PSK schváliť zlúčenie osvetových stredísk v zriaďovateľskej pôsobnosti PSK a zmeny ich názvov.

Uznesenie: prijaté v navrhovanom znení (viď. Bod C.1, C.1.1 - C.4.1, D.1) Uznesenie č. 18/2025 zo dňa 06.08.2025.

Hlasovanie: **bod 4.1** za: 9; proti: 1; zdržal sa: 0; nehlasoval: 0

bod 4.2 za: 10; proti: 0; zdržal sa: 0; nehlasoval: 0

bod 4.3 za: 10; proti: 0; zdržal sa: 0; nehlasoval: 0

bod 4.4 za: 10; proti: 0; zdržal sa: 0; nehlasoval: 0

bod 4.5 za: 9; proti: 0; zdržal sa: 1; nehlasoval: 0

K bodu rôzne 5

Ing. Milan Baran, člen komisie, vystúpil s požiadavkou na jednotlivých členov komisie, aby sa zaoberali aj činnosťou ostatných kultúrnych organizácií. Uviedol, že po troch rokoch zaoberania sa osvetami nebol dostatok času na riešenie otázok týkajúcich sa ostatných kultúrnych organizácií, vrátane metodiky ich činnosti a zabezpečenia rozpočtu.

K bodu 6

V závere rokovania bolo navrhnuté a schválené Uznesenie č. 18/2025. Zasadnutie Komisie kultúry a národnostných menšín pri Zastupiteľstve PSK ukončila predsedníčka komisie PaedDr. Viera Leščáková poďakovaním všetkým prítomným za spoluprácu a aktívnu účasť.

V Prešove 6. augusta 2025

Za správnosť:

PaedDr. Viera Leščáková, v. r.

Sekretár komisie

Mgr. Emília Antolíková, v. r.

Zapísala:

Mgr. Mária Spišáková, v. r.

Za overovateľa:

Ing. Milan Baran, v. r.